

Maandag 9 oktober 1916 – ochtendeditie

Geen berichten over België.

Maandag 9 oktober 1916 – avondeditie

Berlijn, 9 oktober. Het aantal Franse en Belgische slachtoffers van hun eigen landgenoten is binnen dertien maanden tot meer dan tweeduizend aangegroeid. Volgens de Gazette des Ardennes, die de namen van de slachtoffers mededeelt, zijn er in september onder de vreedzame bevolking in het bezette gebied van Frankrijk en België door het artillerievuur en de bommen uit vliegmachines van onze vijanden dertien mannen, elf vrouwen en dertien kinderen gedood.

In het geheel is het gehele aantal onschuldige slachtoffers sedert september 1916 daarmee op elfhonderd vijftig gestegen.

De Gentse hogeschool.

De Tijd bevatte in haar nummer van 30 september het volgende bericht van een van haar correspondenten in België:

“Ofschoon ook katholieke elementen in de vervlaamsing zijn gemengd, heeft men toch in Vlaanderen opgekeken van de aarzelende en vertraagde toetreding der heren dr. (priester) J. de Cock en J. Persijn tot het manifest van de hogeschoolbond. Eerstgenoemde was verbonden aan de hogeschool te Leuven, waarvan de leraren zich zorgvuldig onthielden van de gehele Gentse beweging. Ook in de kringen der Vlaamse geestelijken is men beslist tegen de vervlaamsing onder de bestaande omstandigheden, en een desbetreffend wachtwoord is in die lezingen uitgegeven.”

Thans schrijft prof. dr. J. de Cock uit Zwolle het volgende aan De Tijd:

“Zoals u waarschijnlijk weet, heb ik mede het manifest ondertekend ter onverwijldte vervlaamsing der Gentse hogeschool. Ik ben en blijf het eens met de beginselen en overwegingen uitgedrukt in dit verzoeken, maar nu vernemen ik uit het “Vaderland” van 24 september, dat de onlangs te Gent benoemde dr. Jolles “Hollander van geboorte is, reeds jaren in Duitsland woonachtig en daar geneutraliseerd. Hij vocht bij het Duitse leger aan het westelijk front”. Tegenover dit verbijsterend, bij ingewonnen inlichtingen waar blijkend bericht, moet ik mijn handtekening terugnemen. Een Vlaamse hogeschool is me welkom ten allen tijde, maar dan moet ze ook vlekkeloos Vlaams of althans vlekkeloos Nederlands zijn in haar personeel, en geen leraars opnemen, wiens handen besmeurd zijn met Vlaams bloed.”

Onze correspondent te Havre heeft ons onlangs reeds telegrafisch gemeld, dat een groep Belgen, Walen en Vlamingen, een brief aan de Belgische regering heeft gezonden “om te protesteren tegen de poging van de Duitse gouverneur-generaal in België om verdeeldheid onder de Belgen te brengen door het vervlaamsen van de hogeschool te Gent. De brief, zo schrijft ons thans onze correspondent, beantwoordt tevens het manifest der honderd Vlamingen, die hun instemming betuigt hebben met het vervlaamsingsbesluit van de Duitse overheid in België.

Aan de protestbrief van de groep Belgen is het volgende ontleend:

Overwegende, zo heet het daarin, dat de Belgen de noodzakelijkheid inzien van hun nauwe en volhardende eenheid om de vijand van hun gebied te verdrijven; dat zij, groter geworden in het gemeenschappelijk ongeluk, hetwelk zij moedig zullen blijven dragen tot aan de overwinning, zich tevens bewust zijn dat sommige van hun vroegere geschillen voorgoed moeten verdwijnen; dat zij het dus eens zijn over de noodzakelijkheid om een Vlaamse universiteit in het leven te roepen; dat de voorwaarden, waaronder die instelling

gesticht zal worden, rijp en kalm overwogen zullen worden zodra het land bevrijd is, met de bedoeling zo goed en zo snel mogelijk een der verlangens van de Vlaamse bevolking te verwezenlijken;

Overwegende, dat de bezetter de Gentse universiteit in een Vlaamse universiteit verandert; dat hij aldus doende zijn bevoegdheid geheel te buiten gaat;

Overwegende, dat, volgens de bepalingen van artikel 43 van het reglement, dat gevoegd is bij de vierde te 's Gravenhage op 18 oktober 1907 vastgestelde conventie (Belgische wet van 25 mei 1910) de bezetter, behoudens volstrekte verhindering, de wetgeving, die in het bezette land van kracht is, moet eerbiedigen; dat in dit opzicht het Duitse handboek betreffende de wetten van de continentale oorlog, uitgegeven door de historische sectie van de grote staf, zich aldus uitdrukt: "de bezetter, die slechts in de plaats is gesteld van de werkelijke soeverein, zal voortgaan te besturen met behulp van de bestaande wetten en alle andere daden van dezelfde aard moeten vermijden, tenzij zij door de onvermijdelijke eisen van de oorlog gerechtvaardigd worden, want slechts deze geven hem het recht buiten de voorlopige noodzakelijkheid van het besturen van het land om, wetten uit te vaardigen;

Overwegende, dat de bezettende macht slechts een beperkte macht bezit; dat hij, volgens het hiervoor genoemde artikel, zich van die macht moet bedienen, "ten einde zoveel mogelijk de orde en het openbare leven te herstellen en te verzekeren;"

Overwegende, dat de maatregelen, waarvan sprake is, direct tegen deze rol ingaan; dat de vorming van een Vlaamse universiteit geheel vreemd is aan de eisen van de oorlog; dat zij op dit ogenblik, onder het masker van voldoening te geven aan de Vlamingen, de bedoeling heeft de Belgen onderling te verdelen ten einde van hun tweespalt

gebruik te maken; dat de ondertekenaars van het manifest dit perfide oogmerk van de bezettende macht, dat voldoende moet zijn om zijn geschenk af te wijzen, in het duister gelaten hebben;

Overwegende, dat de houding van de ondertekenaars van het manifest te meer laakbaar is nu er twee voortreffelijke hoogleraren van de universiteit te Gent, Pirenne en Frédéricq, die noch de slachtoffers, noch de medeplichtigen van de bezetter hebben willen zijn, in Duitsland gevangen gehouden worden omdat zij zich tegen zijn wil verzet hebben;

Overwegende, dat de Vlaamse studenten, die in België gebleven zijn met het geregeld hervatten van hun studie kunnen wachten tot hun medeleerlingen, die sedert meer dan twee jaar het vaderland dienen, terug zijn gekeerd;

Overwegende tenslotte, dat de ondertekenaars van het manifest niet de bevoegdheid hebben te spreken uit naam van het Vlaamse volk; dat zij, die daartoe wel bevoegd zouden zijn, nl. de ondertekenaars van het wetsontwerp, strekkende tot het in het leven roepen van een Vlaamse universiteit, geweigerd hebben zich aan te sluiten bij een betoging, die zij afkeuren; dat in de maand april 1916 de voornaamste personen uit de Vlaamse Beweging in België zich met kracht verzet hebben tegen de door de bezettende macht voorgestane maatregel.

De ondertekenaars van het verzoekschrift, protesterend tegen het manifest van de Vlaamse Hogeschoolbond, blijven overtuigd, dat de Vlamingen de tegemoetkoming, die Duitsland hun betoont met de dubbele bedoeling hen te scheiden van hun landgenoten en hen te onderwerpen, zullen afwijzen; zij keuren de houding van de hoogleraren Pirenne en Frédéricq goed en zenden hun de betuiging van hun bewondering en hun sympathie.

Vergoeding aan de families van Belgische gemobiliseerden.

Het Belgisch Staatsblad bevat een wetsbesluit omtrent de vergoeding aan de families van gemobiliseerde Belgen, waar het volgende aan ontleend is.

Te beginnen op 15 oktober 1916, wordt de dagelijkse vergoeding, toegekend aan de families der militairen van een lagere graad dan officier, welke ze zullen aanvragen, vastgesteld als volgt:

1. Aan de echtgenote van de militair, 1,25 F, met een vermeerdering van 0,50 F per kind van minder dan 16 jaar of gebrekkig.
2. Aan de persoon die gelast is te zorgen voor de kinderen van de militair weduwnaar met kind, of gescheiden met een kind waarover hij het toezicht heeft, 0,50 F per kind van minder dan 16 jaar of gebrekkig;
3. Indien de militair niet gehuwd is, weduwnaar met een kind of gescheiden met een kind waarover hij het toezicht heeft of indien hij geen kind erkend heeft, 1,25 F aan de vader, bij ontstentenis van vader en moeder aan de verwante in de opklimmende linie door de militair aangeduid, tenzij deze laatste ouderloze broers of zussen hebben van minder dan 16 jaar of gebrekkig, in welk geval de vergoeding van 1,25 F zal betaald worden aan de persoon die gelast is voor dezen te zorgen;
4. Aan de persoon die gelast is te zorgen voor de door de militair wettig erkende kinderen, 0,50 F per kind van minder dan 16 jaar of gebrekkig.

Indien de vader en een of verscheidene van zijn ongehuwde zonen of indien verscheidene ongehuwde broers tegelijkertijd onder de wapens zijn, wordt de vergoeding berekend tegen 1,25 F voor de

eerste van deze diensten, tegen 0,65 F voor de tweede dienst, tegen 0,45 F voor de andere diensten.

De bij deze wet vastgestelde vergoedingen zijn niet verschuldigd indien de families, die ze aanvragen, in een land verblijven dat hun een ten minste gelijkwaardig vluchtelingengeld toestaat en indien de wetten of bestuurlijke regelingen van dit land niet toelaten deze vergoedingen en de militievergoedingen gelijktijdig uit te betalen.

Een bijzondere vergoeding voor huisvesting, te beginnen op 15 oktober 1916, toegekend aan de naar Frankrijk uitgeweken families der militairen die als dusdanig behandeld worden.

De vergoeding voor huisvesting wordt toegestaan aan de echtgenote van de militair, bij ontstentenis van deze of indien zij niet naar Frankrijk uitgeweken is, aan het hoofd van de familiegroep samengesteld uit de bloedverwanten in rechte linie van de militair.

De vergoeding bedraagt 30 F per maand voor de echtgenote van de militair of het hoofd der familie indien zij uitgeweken zijn naar een gemeente van meer dan 8000 inwoners en 20 F per maand indien zij verblijven in een gemeente van minder belang.

Ze wordt bij voorbaat betaald.

De vergoeding voor huisvesting wordt verhoogd met 10 frank per kind van minder dan 16 jaar in de gemeenten van eerste klasse, met 7,50 F per kind van minder dan 16 jaar in de gemeenten van tweede klasse.

Alleen de kinderen van de militair geven recht op de verhoging voorzien bij vorig artikel.

Een enige vergoeding van hetzelfde bedrag wordt echter toegekend indien een of verscheidene broers en zussen, neven en nichten van de militair, van minder dan 16 jaar of gebrekkig, toevertrouwd zijn aan het toezicht van zijn echtgenote of aan het hoofd van de familiegroep welke de vergoeding voor huisvesting ontvangt.